

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОНСОРЦІУМ

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
XXI СТОЛІТТЯ:
СВІТОВІ ПРАКТИКИ
ТА НАЦІОНАЛЬНІ ПЕРСПЕКТИВИ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
XVIII МІЖНАРОДНОГО
НАУКОВОГО КОНГРЕСУ**

26 квітня 2018 р.

**PUBLIC ADMINISTRATION
OF THE XXIst CENTURY:
WORLD PRACTICES
AND NATIONAL PROSPECTS**

**COLLECTED THESES
OF THE XVIIIth INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONGRESS**

April 26, 2018

Харків
Видавництво *ХарРІ НАДУ*
“**Марієт**”
2018

Бугайчук Костянтин Леонідович,

*к.ю.н., доц., завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності
Харківського національного університету внутрішніх справ,
м. Харків, Україна*

СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Дослідження управлінських процесів у системі Національної поліції України, зокрема питань публічного адміністрування, зрозуміло, вимагає їх системного аналізу, насамперед визначення переліку, ознак та відповідних повноважень суб'єктів публічного адміністрування в органах Національної поліції.

Як відомо із наукових праць у галузі теорії управління, будь-яка система соціального управління складається з таких компонентів: суб'єкт управління – система, що керує; об'єкт управління – система, якою керують; кадри управління – працівники, що здійснюють функції управління або сприяють їхньому здійсненню; процес управління – вплив органів і кадрів управління на об'єкт управління за допомогою обраних методів для досягнення запланованих цілей [1, с. 326].

У науковій літературі ми можемо зустріти такі підходи до визначення суб'єкта управління (адміністрування): 1) державні службовці або інші компетентні суб'єкти, сукупність повноважень яких зумовлюють можливість або обов'язок вчиняти владно-розпорядчу діяльність, спрямовану на організацію безпосереднього об'єкта управління, в межах та порядку, передбачених чинним законодавством [2, с. 60]; 2) джерело керуючого впливу, той, хто виконує функції керівництва і впливає на об'єкт з метою переведення його в новий стан, елемент (управляюча система) системи управління, що генерує процес її функціонування [3, с. 220].

Зазначені наукові позиції дають можливість визначити суб'єктами публічного адміністрування в органах Національної поліції спеціально уповноважені управлінські підрозділи та окремих посадових осіб, які мають організаційно-владні повноваження щодо впорядкування та розвитку внутрішніх управлінських процесів в системі Національної поліції, оптимізації її організаційних структур, вироблення та реалізації управлінських рішень, контролю за їх виконанням.

Суб'єктами публічного адміністрування стосовно всієї системи Національної поліції України можна вважати: Міністра внутрішніх справ України, посадових осіб центрального апарату МВС, керівника Національної поліції та, відповідно, посадових осіб центрального органу управління поліцією.

Зокрема, відповідно до Положення про Міністерство внутрішніх справ України Міністр, як керівник цього центрального органу виконавчої влади, реалізує повноваження щодо забезпечення: нормативно-правового регулювання діяльності Національної поліції; формування її кадрового складу, зокрема її керівної ланки; формування організаційних управлінських структур Національної поліції на рівні центрального апарату, міжтериторіальних та територіальних органів поліції [4]. Як суб'єкт публічного адміністрування Міністр внутрішніх справ України має право видава-

ти накази та доручення з питань, що належать до компетенції поліції та які є обов'язковими для виконання.

Безпосереднім суб'єктом публічного адміністрування в органах Національної поліції є її керівник, до повноважень якого законом віднесено:

1) виконавчі повноваження (він очолює всю систему поліції, здійснює керівництво та контроль за її діяльністю та є відповідальним за виконання підлеглими органами і підрозділами Конституції України, законів та підзаконних актів, в т.ч. Міністерства внутрішніх справ);

2) кадрові (керівник поліції розподіляє обов'язки серед своїх заступників, приймає рішення про заохочення та накладення стягнень, призначає службові розслідування щодо підлеглих посадових осіб);

3) організаційні (керівник має право затверджувати положення про структурні підрозділи апарату поліції, крім того, він має право вносити Міністру внутрішніх справ пропозиції про утворення територіальних органів поліції) [5].

Звичайно, що свою діяльність Голова Національної поліції здійснює через посадових осіб центрального органу управління поліцією, зокрема через такі основні департаменти, як Департамент забезпечення діяльності Голови поліції, Департамент організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування, Департамент інформаційно-аналітичної підтримки, Департамент кадрового забезпечення.

На регіональному рівні та рівні функціональних підрозділів системи Національної поліції суб'єктами публічного адміністрування є міжрегіональні підрозділи та територіальні органи поліції. Якщо керівництво Національної поліції та МВС України з департаментами та управліннями центральних органів управління виступає суб'єктами публічного адміністрування відповідно до всієї системи поліції, то відокремлені Департаменти та Головні управління поліції в областях, а також їх керівники є суб'єктами адміністрування стосовно органів та підрозділів поліції відповідної адміністративно-територіальної одиниці або ж окремого функціонального підрозділу.

Головне управління Національної поліції в області як територіальний орган Національної поліції реалізує форми та методи публічного адміністрування у відношенні підлеглих органів та підрозділів на відповідній території. Як і в центральному органі управління поліцією, цей суб'єкт вивчає, аналізує й узагальнює результати та

ефективність поліцейської діяльності на закріпленій території, здійснює нормативно-методичне забезпечення та контроль за діяльністю підпорядкованих територіальних органів і підрозділів, відповідає за організаційно-аналітичне забезпечення діяльності територіальних поліцейських органів тощо [5]. Головним суб'єктом публічного адміністрування в цьому випадку виступає керівник Головного управління, який реалізує владно-розпорядчі повноваження як безпосередньо, так і через підпорядковані підрозділи апарату управління.

Отже, можемо виділити деякі особливості органів та підрозділів Національної поліції як суб'єктів публічного адміністрування. Їх можна розглядати як певну систему, що знаходить свій вираз у побудові певних управлінських структур – управлінь, департаментів тощо. У той же час суб'єктами адміністрування, як посадові особи, що мають застосовувати адміністративні методи управління, є керівники цих органів та, відповідно, структурних підрозділів управлінських апаратів – начальники департаментів, управлінь, міжрегіональних та територіальних органів.

Зазначені суб'єкти реалізують повноваження щодо: виконання законів і підзаконних нормативних актів, здійснення планової роботи, розробки та реалізації управлінських рішень у формі наказів і доручень, вирішення кадрових питань, визначення оптимальних організаційних структур у підпорядкованих підрозділах, здійснення інформаційно-аналітичного забезпечення їх діяльності тощо. За аналогією з обласними управліннями визначаються як суб'єкти і об'єкти публічного адміністрування територіальні підрозділи міжрегіональних органів та територіальні відділи й відділення Національної поліції.

Список використаних джерел:

1. *Дворецька Г. В.* Соціологія : навч. посіб. / Г. В. Дворецька. – К. : КНЕУ, 2002. – 472 с.
2. *Кісіль З. Р.* Адміністративне право : навч. посіб. / З. Р. Кісіль, Р. В. Кісіль. – 3-тє вид. – К. : Алерта ; ЦУЛ. 2011. – 696 с.
3. *Булыгин Ю. Е.* Организация социального управления (основные понятия и категории) : Словарь-справочник / Ю. Е. Булыгин ; под общей ред. д-ра пед. наук, проф. И. Г. Безуглова. – М. : Контур. 1999. – 254 с.
4. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878 // База даних “Законодавство України” / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF>.
5. Про затвердження Положення про Головне управління Національної поліції у Львівській області [Електронний ресурс] : наказ Національної поліції від 06.11.2015 р. № 30. – Режим доступу : <https://lv.npu.gov.ua/uk/publish/article/230350>.